

Pritneyn ohjaksissa tunnetaitomatkalle varhaiskasvatukseen

Merja Alhoke, Piia Laaksonen, Anu Lamminen, Tiina Sironen
ja Johanna Viianen

Pritney – Suloinen ponikäsinukke työparina

Otimme Pritneyn heti elokuussa mukaamme, kun lähdimme yhteiselle tunnetaitomatkalle päiväkotien henkilökunnan kanssa. Joillakin meistä Pritney kulki kainalossa ja toisilla korissa, mutta huomasimme heti, kuinka sen avulla oli helppo päästä vuorovaikutukseen lasten kanssa, ja miksei myös aikuisten. Se helpotti myös meidän mentoreiden jännitystä, ja sen avulla päästiin käsiksi juuri niihin asioihin, joita olimme tulleet mallintamaan: tunnetaitoihin.

Pritney-menetelmä sosiaalisemotionaalisten taitojen vahvistajana

”Missä Pritney on? Koska Pritney tulee taas meille? Missä se Pritneyn omistaja on?” Mikä tekee Pritney-ponikäsinukesta niin tärkeän, että sen tapaamista odotetaan suurella innolla? Haluamme kaikki tulla kuulluksi, ja Pritney-ponilla on isot ja herkät kuuntelevat korvat. Se kuuntelee aina. Jännittävässä tilanteissa sille uskaltaa kuiskata omia kuulumisia, vaikka niitä ei vielä ääneen rohkene sanoa. Pritney-nukke kohtaa ihmisen aina lempeästi ja myötätuntoisesti. Se on hyvä hoivan, turvan ja lohdutuksen antaja sekä kannustaja. Samalla se ohjaa lasta myös siinä, miten oikeiden eläinten kanssa toimitaan. Pritney on saanut kuulla juttuja lasten omista lemmikeistä, ja se on herättänyt keskustelua niiden hoivaamisesta. Lapsille Pritneykin on elävä pieni poni. Eläväksi Pritney-poninukuksen saa aikuisen heittäytyminen mukaan leikkiin. Epäilijöitäkin lapsissa toki on, mutta ajan myötä hekin antautuvat leikkiin mukaan.

Pritney-menetelmä on antanut paljon uusia malleja ja mahdollisuuksia käsinuken tai pehmon käyttöön tunnetaitokasvatuksessa. Olemme havainneet, kuinka käsinukke toimii väylänä kaverisuhteiden ja vuorovaikutuksen tukemisessa. Pritney on päässyt mukaan vapaaseen leikkiin; sitä on hoivattu ja huollettu, ja sille on rakennettu oma koti. Monella tavalla se on innostanut lapsia luovuuteen ja ilmaisuun. Pritneyn mukanaolo leikeissä tuo niihin tavallista enemmän juuri hoivaan liittyviä elementtejä. Pritneyn oma kori, jossa on erilaisia tarvikkeita, kuten harjoja, kampoja, leluja, ruokakuppi, ”pipirasvaa” ynnä muuta, houkuttelee leikkiin ja vuorovaikutukseen. Mielestämme on tärkeää huolehtia siitä, että pehmoja tai käsinukkeja on lasten saatavilla otettavaksi leikkeihin ja että päivässä on tilaa lasten itse keksimille esityksille niiden kanssa.

Pritney kirjallisuuskasvatuksen tarjoajana

Pritney on oiva kumppani johdattamaan lapset kirjallisuuden pariin. Pritney-poninukke rakastaa kirjoja. Niissä sen eläinystävät kohtaavat erilaisia elämään liittyviä vuorovaikutustilanteita ja löytävät niihin ratkaisuja. Pritney ei vielä osaa lukea, ja siksi se tarvitsee kavereita, jotka osaavat tai jotka kertovat sille tarinoita. Pritney-poni on joku, jolle runon voi osoittaa tai jolle voi kertoa tarinan omin sanoin (vrt. lukukoirat). Se on pyyteetön kuulija. Ikä ei ole este tarinan lukemiselle: pienimmätkin innostuvat lukemaan sille. Kirjan sisälle voi sukeltaa Pritneyn tai jonkun tarinassa olevan käsinuken tai pehmon johdattelmana. Nukke voi myös johdatella keskustelua kirjan tapahtumiin ja tarinan synnyttämiin tunteisiin. Tarinoissa seikkailevat eläinhahmot auttavat lasta kohtaamaan ja työstämään konflikteja. Käsinukke tai pehmo toimii lapsen tunteiden tulkkina.

Pritney innostaa taiteelliseen kokemiseen ja tekemiseen

Ohjatuissa hetkissä Pritney-nukke on tanssittanut lapsia. Pehmon kanssa lapsen on ollut helppo heittäytyä tanssiin oman temperamenttinsa mukaan. Hetkeen valitun musiikin myötä on menty tunnelmasta toiseen. Näin myös monikielisten lasten on ollut helppo eläytyä menoon. Raisumman menon päätteeksi pehmot ovat vielä saaneet satuhierontaa. Niissä lasten eläytyminen on ollut liikuttavaa.

Pritney-nukke ja -menetelmä täydentää hyvin muita Rinnalla-menetelmiä. Se on ollut mukana Silkkitiellä ja TARU-hetkissä innostajana ja kannustajana ja hyvän huomaajana. Satuhetkiin Pritney saa osallistua jonkun lapsen sylissä. Hierontamato oli läsnä monessa hetkessä syksyllä. Sen avulla synnytettiin empatiaa toista kohtaan, nautittiin yhdessäolosta ja käsiteltiin tunteita musiikin ja taiteen keinoin. Rinnalla-ilmapallojen väreistä punainen (myötäeläminen) oli vahvasti läsnä.

Pritney-käsinukke sopii kaikkiin tilanteisiin ja kaikille aikuisille

Jokaisella viidellä Pritney-käsinukella on ollut oma sielunsa, omanlaisensa ääni, huumori ja tapa lähestyä lapsia. Olemme mallintaneet käsinuken voimaa, mutta emme ole antaneet mitään “oikeaa” mallia siitä, miten nukkea tulee käyttää. Tunteet ovat olleet läsnä Pritney-hetkissä. Pettymyksiin, suruihin ja iloihin me mentorit olemme tarjonneet Pritneytä: Pritney on kannatellut, kun aikuisen syli ja sanoittaminen eivät ole riittäneet – tai kelvanneet. Pritney kelpaa aina!

Pritney-menetelmän keskiössä on jokaisen lapsen kohtaaminen ja huomiointi. Siinä on sen voima. Kuulostaa yksinkertaiselta. Silti se on lapsista aina yhtä maagista ja tärkeää. Palatessamme omille työpaikoillemme ensi syksynä emme enää lähde lapsiryhmään ilman käsinukkea. Useimmille meistä se on varmasti Pritney, koska suhde nukkeen on kasvanut ja vahvistunut tämän matkan varrella. Pritney aistii ja sanoittaa vaikeitakin tunteita tilassa, ja sen kautta aikuinen uskaltaa kohdata niitä läsnäolevasti ja yksilöllisesti.